

Asistentká prax v 1. ročníku ZŠ – zhrnutie z reflexií praxe

Predmet Asistentká prax v 1. ročníku ZŠ v ZS AR 2022/2023 úspešne absolvovalo 50 študentov dennej formy štúdia. Študentky prax absolvujú v rôznych prostrediach, v prvých ročníkoch ZŠ a v uvedenom AR prax prebiehala v 17 triedach, ktoré boli súčasťou 11 základných škôl (Hrochoť, Baďín, Vlkanová, Medzibrod, Banská Bystrica, Zvolen). Reflexia praxe je štandardnou súčasťou predmetu. Študentky sa vyjadrujú k 10 otázkam uvedeným nižšie. Jej odovzdanie je zahrnuté aj do celkového bodového hodnotenia z predmetu, obsah a rozsah reflexie však neovplyvňujú počet udelených bodov za reflexiu. Každá študentka tak za spracovanie reflexie získava 5 bodov. Nižšie uvádzame stručné zhrnutie vyjadrení študentiek vo vzťahu k otázkam obsiahnutým v reflexii.

Čo ste od praxe očakávali?

Vo vzťahu k tejto otázke študentky reflektujú, že ich očakávania sú veľmi opatrné a nejasné, nakoľko o profesii asistenta učiteľa majú len minimum poznatkov. Výnimkou sú absolventky pedagogických a sociálnych akadémií, ktoré už s praxou majú aj reálne skúsenosti, tie sú však len v minimálnom rozsahu. Práve preto sa najčastejšie vyskytuje vyjadrenie, že sa oboznámi s tým, čo asistent učiteľa reálne v praxi robí a ako spolupracuje s učiteľmi. „Od praxe som očakávala, že sa niečo naučím, niečo nové dozviem. Že budem vedieť ako prebieha hodina, na ktorú sa žiaci každý deň pripravujú. Poznať to, ako učiteľka rieši vzniknuté konflikty medzi deťmi. Že dokážem si vytvoriť zásobník aktivít pre prvákov na vyučovacie hodiny. Rozpoznám žiaka, ktorý potrebuje asistentkú činnosť učiteľa. Tešila som sa na to, že každú stredu budem v kontakte s deťmi.“

Čo na praxi prebiehalo inak, ako ste očakávali?

Viaceré študentky reflektovali, že prax ich prekvapila najmä špecifikami výučby, ktorá sa od obdobia ich návštevy výučby zmenila, ale aj nevyhnutnou potrebou úzkej spolupráce učiteľa a asistenta učiteľa v triede. „Vôbec som si nevedela predstaviť čo ja ako asistentka môžem robiť. Dozvedela som sa to až z kníh, ktoré ste nám ponúkli v modle. Strávili sme dve stredy náčuv a už vtedy som si povedala, že wau.“ „Nečakala som, že učiteľka bude počas vyučovania tak promptne a flexibilne reagovať na vzniknuté situácie a požiadavky žiakov a prispôbovať tomu výučbu. Milo ma to prekvapilo, pretože som si myslela, že sa bude striktnejšie držať plánov a úloh, ktoré majú na danej hodine splniť, ale vždy reagovala na aktuálne potreby žiakov a tomu aj prispôbovala chod vyučovania.“

Čo ste sa na praxi o spolupráci asistenta učiteľa a učiteľa naučili?

Študentky reflektujú, že spolupráca s učiteľom je nevyhnutná pre úspešné pôsobenie asistenta v praxi. „Je veľmi dôležité, aby asistent a učiteľ mali medzi sebou dobré vzťahy, pretože aj tá komunikácia medzi nimi je potom jednoduchšia. Najmä počas hodín, keď sa častokrát musia dorozumieť aj neverbálnou komunikáciou.“

V čom absolvovaná prax neuspokojila vaše očakávania?

„Moje očakávania sa naplnili, až presiahli v dobrom slova zmysle. Veľmi sa mi prax páčila, nemám žiadne negatívne zážitky alebo skúsenosti“. „Moje očakávania naplnila až nadmieru. Som spokojná s absolvovaním tejto praxe.“ V ojedinelých prípadoch nastali situácie, v ktorých študentky pracovali s niektorými žiakmi mimo triedy. Išlo prevažne o žiakov, ktorí už samostatne čítali a úlohy boli pre nich náročnejšie (čítať text na chodbe s asistentom). Tieto situácie študentky reflektovali a dospeli k záveru, že uvedené situácie ich obohatili o možnosť pôsobiť v triede.

Čo ste sa naučili o práci asistenta učiteľa so žiakmi?

Študentky reflektujú diverzitu žiakov v triedach. Keďže pracovali najmä so žiakmi, ktorí potrebovali ich podporu uvádzali napr. „; „Naučila som sa spolupracovať a prispôbiť sa ich tempu. Voliť metódy práce a byť empatický v rôznych krízových situáciách, ktoré dieťa prežívalo počas dňa“.

Ako na vás pôsobilo školské prostredie, v ktorom som prax absolvoval/absolvovala?

Školské prostredie bolo v aktuálnom AR pozitívne reflektované a študentky sa cítili na praxi prijímané.

V čom sa vám s učiteľom/učiteľkou dobre spolupracovalo?

Vo vyjadreniach študentky oceňovali ochotu učiteliek odpovedať na ich otázky a poskytnúť im požadované informácie. V aktuálnom AR neboli zaznamenané konflikty, resp. negatívne reakcie na prácu cvičných učiteľov. V jednom prípade však reflektovali absenciu prijímania diverzity žiakov v triedach a vyčleňovanie niektorých žiakov z viacerých aktivít, ktorí tak nedostávali dostatok podpory zo strany cvičnej učiteľky. Túto potrebu však študentky v praxi saturevali, čo sa nie vždy stretlo s pozitívnym prijatím vyučujúcej.

V čom bola pre vás prax profesijným prínosom?

„Naučila som sa väčšej trpezlivosti, voleniu vhodných metód pre žiakov a vyskúšala som si učiť celú jednu vyučovaciu hodinu. A to je pre mňa veľký prínos, pretože som začala uvažovať aj o magisterskom štúdiu.“ „Prax mi ujasnila moje ciele do budúcnosti, rada by som sa špecializovala skôr na základnú školu, viac sa vidím, ako učiteľka na prvom stupni, ako v škôlke. Prax sa mi v škole veľmi páčila a bavila ma.“ „ Túto prax z pomedzi všetkých absolvovaných praxí počas štúdia hodnotím za najlepšiu a najprínosnejšiu vo všetkých oblastiach. Nie len vďaka pozitívnej skúsenosti so spoluprácou, ale i vďaka poskytnutiu toho, že som si mohla skúsiť pracovať na pozícii asistenta učiteľa. Práca s deťmi ako takými je náročná a nie vhodná je pre všetkých. Čo je však najnáročnejšie, po fyzickej ale hlavne po psychickej stránke človeka je práca s deťmi, ktoré potrebujú väčšiu pomoc pri práci, či asistenciu vďaka postihnutiu alebo poruchy.“ „Asistentská prax bola pre mňa určite veľkým prínosom, pretože som sa uistila v tom, že keby chcem byť správnu asistentkou, tak musím na sebe ešte veľmi zapracovať.“

Prečo by ste chceli/nechceli v budúcnosti pôsobiť na pozícii asistenta učiteľa v 1. ročníku ZŠ?

Študentky ako dôvody pre výkon profesie reflektujú nedostatočné platové ohodnotenie a uvedomeniu si, že ide o náročnú, aj keď nedocenenú profesiu. Kontakt so školskou praxou viaceré vedie k prehodnoteniu svojej voľby nastúpiť po ukončení bakalárskeho štúdia do praxe v materskej škole a na základe skúsenosti začínajú viac uvažovať aj o magisterskom štúdiu v programe učiteľstvo pre primárne vzdelávanie. „Viem si sama seba predstaviť na tejto pozícii, avšak odrádza ma finančné ohodnotenie. Naš školský systém je veľmi zle nastavený, a preto sa nečudujem, prečo ako spoločnosť vedieme tam kde vedieme.“

Ktorú z úloh plnených počas asistentskej praxe považujete za najnáročnejšiu a prečo?

Výpovede študentiek sa týkajú ich potreby ďalšieho profesijného, ako aj osobného rozvoja. „Úlohu vcítania sa do situácie dieťaťa a počúvanie často ťažkých príbehov a životných situácií, ktoré neviem ovplyvniť. Nie je jednoduché povedať rozumiem, chápem Ťa, keď to človek nezažil a ešte k tomu v pozícii dieťaťa. Taktiež voliť správne metódy a často komunikáciu s rodičmi. Veľa rodičov svoje dieťa zanedbáva, alebo sa mu jednoducho len dostatočne nevenuje, čo je pre mňa ako budúceho pedagóga a dúfam aj rodiča nepochopiteľné.“ „Získať si pozornosť žiakov v triede, zvoliť správnu motiváciu, zaujať ich pozornosť a zvýšiť ich záujem o aktivitu.“ „Najnáročnejšia úloha bola pre mňa zo začiatku nadviazať s danou osobou kontakt. Pre každého žiaka som bola cudzia osoba ale po čase keď sme sa spoločne spoznali som sa cítila už oveľa lepšie.“ „Za najnáročnejšiu úlohu považujem zrejme zabezpečiť čo najväčšiu rovnosť príležitostí pre všetkých žiakov, a zároveň vytváranie podmienok pre žiakov, ktorí sú slabší a ktorým je potrebné sa venovať o trochu viac. Najťažšou úlohou teda bolo zorganizovať si prácu a úlohy tak, aby sa šikovní žiaci mohli posúvať dopredu, a aby sa mohlo menej šikovným žiakom a žiakom so špeciálnymi potrebami viac venovať, prípadne individuálne s nimi pracovať.“

Záverečné kolokvium

Prax je každoročne ukončená kolokviom. To prebieha v závere semestra a študentky majú priestor reflektovať svoje skúsenosti z praxe. Keďže študentky sú na praxi v rôznych školách a pracujú s rôznymi žiakmi, je to priestor pre zdieľanie skúseností a rozvíjanie ich poznania a schopností. V prípade, že študentky neprejavujú záujem zapojiť sa do diskusie, sú vyzývané vyučujúcou predmetu, nakoľko ku kolokviu dochádza až po tom, ak si vyučujúca preštuduje všetky odovzdané podklady k ukončeniu predmetu.